

Startside>Domstolsprocedurer>Straffesager>Retligt samarbejde>Europæisk efterforskningskendelse, gensidig juridisk bistand og fælles efterforskningshold

Europæisk efterforskningskendelse, gensidig juridisk bistand og fælles efterforskningshold

Dette afsnit giver et overblik over EU-lovgivningen om tilvejebringelse af bevismateriale, gensidig retlig bistand og oprettelse af fælles efterforskningshold i grænseoverskridende sager.

Baggrund

Fjernelsen af grænsekontrollen i EU har gjort det meget lettere for EU-borgere at rejse frit, men har også gjort det lettere for kriminelle at operere på tværs af grænserne.

Det er derfor af afgørende betydning, at EU-landene samarbejder effektivt om tilvejebringelse af bevismateriale i straffesager.

Bevisoptagelse i straffesager

Den europæiske efterforskningskendelse

Den europæiske efterforskningskendelse er en retsafgørelse, der er truffet eller godkendt af en judiciel myndighed i ét EU-land for at få efterforskningsforanstaltninger udført i et andet EU-land med henblik på at tilvejebringe bevismateriale i en straffesag.

Direktivet om den europæiske efterforskningskendelse i straffesager blev vedtaget den 3. april 2014, og EU-landene skulle gennemføre direktivet i deres nationale retsorden senest den 22. maj 2017. Danmark og Irland er ikke bundet af denne retsakt.

Den europæiske efterforskningskendelse er baseret på gensidig anerkendelse, hvilket betyder, at fuldbyrdelsesmyndigheden er forpligtet til at anerkende kendelsen og sikre, at anmodningen fra det andet land efterkommes. Fuldbyrdelsen skal foretages på samme måde og på de samme betingelser, som hvis en myndighed i fuldbyrdelsesstaten havde anordnet den pågældende efterforskningsforanstaltning. Der kan også udstedes en europæisk efterforskningskendelse for at fremskaffe bevismateriale, som allerede findes.

Ved direktivet etableres en samlet ramme for fremskaffelse af bevismateriale. Efterforskningsforanstaltninger kan f.eks. bestå i afhøring af vidner, telefonaflytninger, diskrete undersøgelser og oplysning om banktransaktioner.

De udstedende myndigheder kan kun anvende en europæisk efterforskningskendelse, hvis efterforskningsforanstaltningen er nødvendig

står i et rimeligt forhold til formålet, og er tilladt i lignende indenlandske sager.

En europæisk efterforskningskendelse udstedes ved hjælp af en standardformular og oversættes til det officielle sprog i den fuldbyrdende EU-medlemsstat eller til et hvilket som helst andet sprog, som den fuldbyrdende EU-medlemsstat har angivet.

Det fremgår af det nye direktiv, at efterforskningsforanstaltninger skal udføres af den fuldbyrdende EU-medlemsstat lige så hurtigt og med samme prioritet som i en lignende national sag.

I direktivet er der fastsat frister (højst **30 dage** til at beslutte at anerkende og efterkomme anmodningen og **90 dage**, efter den nævnte beslutning er truffet, til rent faktisk at efterkomme anmodningen).

EU-landene kan afslå anmodningen af visse grunde. Følgende almindelige grunde til afslag gælder for alle foranstaltninger:

der foreligger immunitet eller privilegier eller regler om begrænsning af strafferetligt ansvar i forbindelse med pressefrihed væsentlige nationale sikkerhedsinteresser kunne skades

der er ikke tale om en straffesag

ne bis in idem-princippet er til hinder for at efterkomme anmodningen

der foreligger et tilfælde af ekstraterritorialitet kombineret med dobbelt strafbarhed

anmodningen er uforenelig med forpligtelser vedrørende grundlæggende rettigheder.

Der er yderligere grunde til at afslå visse foranstaltninger:

lovovertrædelsen er ikke strafbar i begge lande (med undtagelse af visse alvorlige lovovertrædelser, der opregnet i direktivet)

det er umuligt at gennemføre foranstaltningen (efterforskningsforanstaltningen findes ikke eller kan ikke anvendes i tilsvarende nationale sager, og der findes intet alternativ).

Elektronisk bevismateriale

Fremskaffelse af elektronisk bevismateriale, såsom oplysninger om indehaveren af en e-mailkonto eller tidspunktet for og indholdet af meddelelser, der udveksles via Facebook, kan være nødvendig, da efterforskningen i straffesager ofte har grænseoverskridende konsekvenser, idet de relevante data kan lagres, eller tjenesteudbyderen kan befinde sig i et andet EU-land eller et andet sted i verden.

De traditionelle redskaber til retligt samarbejde anses for at være for langsomme i denne sammenhæng. Europa-Kommissionen fremlagde den 17. april 2018 et forslag om nye regler i form af en [forordning](#) og et [direktiv](#) for at gøre det lettere og hurtigere for de retshåndhævende og retslige myndigheder at fremskaffe den elektroniske dokumentation, de har brug for i forbindelse med efterforskning og eventuelt retsforfølgning af kriminelle og terrorister.

Gensidig retlig bistand

Den retlige ramme for denne bistand er fastlagt i [konventionen af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager](#) mellem den Europæiske Unions medlemsstater og [protokollen](#) hertil af 16. oktober 2001.

Hovedformålet med konventionen er at forbedre det retlige samarbejde ved at udvikle og modernisere de eksisterende bestemmelser om gensidig bistand.

Konventionen supplerer navnlig bestemmelserne og letter anvendelsen mellem EU-landene af:

[Europarådets konvention af 20. april 1959 om gensidig retshjælp i straffesager](#) og tillægsprotokollen hertil af 17. marts 1978

Bestemmelserne om gensidig retshjælp i straffesager [ikonventionen af 19. juni 1990 om gennemførelse af Schengenaf-talen](#).

Det bestemmes i konventionen, at den anmodende myndighed kan kontakte den udstedende myndighed direkte.

Medmindre fuldbyrdelsesmyndigheden har grund til at afslå en anmodning, skal den efterkommes så hurtigt som muligt - og så vidt muligt inden for den frist, som den anmodende myndighed har fastsat.

Indtil den 22. maj 2017 var konventionen det vigtigste redskab til fremskaffelse af bevismateriale i EU. Fra denne dato erstattede direktivet om den europæiske efterforskningskendelse de tilsvarende bestemmelser i konventionen og protokollen for de EU-medlemsstater, der er bundet af direktivet.

Konventionen og protokollen er stadig særlig relevante for sidstnævnte lande, i det omfang visse bestemmelser (f.eks. bestemmelserne om fælles efterforskningshold) ikke er blevet erstattet af direktivet, samt for de EU-lande, der ikke er bundet af direktivet. [Her](#) kan der findes nærmere oplysninger om ratificeringen af konventionen, og [her](#) om protokollen.

Fælles efterforskningshold

Et fælles efterforskningshold er et hold bestående af dommere, anklagere og retshåndhævende myndigheder i flere stater, der er oprettet for en begrænset periode og med et specifikt formål i kraft af en skriftlig aftale, med henblik på at foretage strafferetlig efterforskning i en eller flere af de berørte stater. EU's retlige ramme giver mulighed for at oprette fælles efterforskningshold mellem medlemsstaterne i medfør af artikel 13 i [konventionen om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater](#) og i [Rådets rammeafgørelse 2002/465/JHA om fælles efterforskningshold](#).

Yderligere oplysninger

JIT'er

Sidste opdatering: 25/11/2019

Denne side vedligeholdes af Europa-Kommissionen. Oplysningerne på denne side afspejler ikke nødvendigvis Europa-Kommissionens officielle holdning.

Kommissionen påtager sig intet ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Der henvises til den juridiske meddelelse, for så vidt angår de regler om ophavsret, der gælder for EU-websiderne.

Kommissionen er i gang med at opdatere en del af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.